

TAMPEREEN YLIOPISTO
TAMPEREEN ALUEEN IHMISTIETEIDEN
EETTINEN TOIMIKUNTA

Kokouspöytäkirja/
Julkinen

Kokousaika: ma 18.11. 2013, klo 10.00-11.15

Kokouspaikka: Kahveri

Läsnä: Ojanen (pj.), Kalli, Uusi-Rasi, Åstedt-Kurki, Väänänen-Vainio-Mattila, Värri, Pösö, Eilo (siht.)

Asialista:

1.Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkastus:
Puheenjohtaja avasi kokouksen ja edellisen kokouksen pöytäkirja tarkistettiin

2.Ilmoitusasiat:

-Todettiin, että toimikunnan kotisivulla on maininta, että lausuntopyyntöä ei tulisi automaattisesti hakea siinä vaiheessa, kun tutkimukselle haetaan rahoitusta.

Toimikunnassa todettiin kuitenkin, että joissakin tapauksissa voidaan toimikunnalta pyytää lausunto jo rahoitusta haettaessa, mikäli kyseessä on hakemus, joka ilmeisimmin tms. vaatii eettisen toimikunnan lausunnon. Edellä mainittuja voitaisiin ottaa käsittelyyn esimerkiksi puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan arvioinnin perusteella.

-Alueellisten toimikuntien puheenjohtajat ja sihteerit on pyydetty TENKin palaveriin 2.12. 2013

-Työterveyslaitoksen seminaariin uutta ajankohtaa ei ole vielä ilmoitettu. Seminaari liittyy tutkimussuunnitelman eettisiin näkökohtiin.

-YKY on ilmoittanut, että professori Leila Haaparannan sijaisena toimikunnassa toimii 31.7. 2014 saakka professori Raija-Leena Punamäki

3.Lausunto 26/2013 liittyen lausuntopyyntöön 18/2013: ”Nainen perheväkivallan tekijänä – kasvuprosessi väkivaltakäyttäytymisen hallitsemiseksi” (tohtoriopiskelijaksi hakeutuva FM Pia Keiski, terveystieteiden yksikkö).
SALASSAPITO.

4.Lausunto 27/2013 liittyen lausuntopyyntöön 19/2013: ”Seinäjoen kaupungin koulujen lukuvuoden 2013–2014 syrjäytymisen ehkäisemisen teemavuoden tutkimus” (professori Leena Koivusilta, terveystieteiden yksikkö, Seinäjoen yliopistokeskus)

Päätös/lausunto: Tutkimussuunnitelmassa on joitakin eettisiä ongelmia:

- Lausuntopyynnössä mainitaan Seinäjoen kaupungin koulujen lukuvuoden 2013–2014 teemavuoteen liittyvät toimenpiteet, joita ei kuitenkaan kuvata tarkemmin. Nämä olisi hyvä lyhyesti kuvata tiedotteessa.
- Toimikunnan käsityksen mukaan tutkittavien yksityisyyden suoja tulee ehdottomasti taata. Mikäli kyselyyn vastataan ATK-luokassa, tulee laitteiden ja istuinten sijaita riittävän etäällä toisistaan, jotta oppilaat eivät näe toistensa vastauksia koneelta. Tarvittaessa kysely tulee suorittaa paperilomakkeella.
- Tutkimuksen eettisyyttä koskevassa arvioinnissa todetaan, että kysymykset eivät tutkijoiden mielestä aseta vastaajia vaikeaan tai ahdistavaan tilanteeseen, eivätkä liity esimerkiksi häiriökäyttäytymiseen. Toimikunnan käsityksen mukaan osa kysymyksistä kuitenkin liittyy häiriökäyttäytymiseen: nämä kysymykset tulisi poistaa tai sitten tiedotteessa tulisi mainita myös nämä osa-alueet, mikä tarkoittaisi kysymysten luonnetta myös vanhemmille.
- Tiedote on toimikunnan käsityksen mukaan 10-vuotiaille ja sitä vanhemmillekin lapsille vaikeaselkoinen, joten sitä tulisi selkiyttää. Erityisesti sivun 15 kysymyskokonaisuutta pidettiin vaikeana. Lapsille tulisi myös laatia oma selkeästi ymmärrettävä tiedote.

- Tutkimuksessa tulisi ottaa huomioon lasten erilaiset elämäntilanteet, kuten perhetilanne ja asuinympäristö. Kaikki lapset eivät asu traditionaalisissa kahden vanhemman perheissä. Tämä tulisi selkeästi ohjeistaa kysymyksissä.
- Aineiston arkistointi pyydetään tarkentamaan: säilytetäänkö aineisto pelkästään koneella ja kuinka kauan, vai arkistoidaanko tutkimusmateriaalia (esim. paperisena) erikseen ja missä?
- Rekisteriselosteessa kohdassa 5 (rekisterin tietosisältö) puuttuu kohta, joka liittyy kysymyksiin, jotka koskevat oman käyttäytymisen arviointia.

Toimikunta edellyttää, että edellä mainitut seikat huomioidaan tutkimussuunnitelmassa ja asiakirjoissa. Uusi lausuntopyyntö asiakirjoineen pyydetään toimittamaan sihteerille puheenjohtajan ja esittelijän arvioitaviksi.

Puheenjohtaja

Markku Ojanen

Sihteeri

Heikki Eilo